

NORGES HØYESTERETT

Den 17. januar 2018 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2018-104-A, (sak nr. 2017/1907), straffesak, anke over kjennelse,

A (advokat Kim Ellertsen – til prøve
advokat Anders Brosveet)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Katharina Rise)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Bårdsen**: Saken gjelder forbudet mot å ta beslag hos en advokat i det som klientene har "betrodd" advokaten, jf. straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd. Det er spørsmål om forbudet faller bort i den utstrekning det samme materialet er sendt offentlige myndigheter, herunder domstolene og politiet.
- (2) A var advokat. På bakgrunn av mistanke om alvorlige straffbare forhold ble han pågrepet 16. juni 2016. Den foreløpige siktelsen av 6. februar 2017 gjelder blant annet inngåelse av drapsforbund og forbund om ulovlig frihetsberøvelse, rettsstridig påvirkning av aktør i rettsvesenet, grov motarbeidelse av rettsvesenet, korrupsjon, dokumentfalsk, narkotikaforbrytelser, økonomisk utroskap, brudd på bokføringsloven og skadeverk.
- (3) Politiet har i forbindelse med etterforskningen mot A sikret en stor mengde materiale i tilknytning til hans virksomhet som advokat – godt og vel 650 000 elektronisk lagrede filer. Materialet er overlatt Oslo tingrett for gjennomgang med tanke på eventuell frigivelse til politiet, jf. straffeprosessloven § 205 tredje ledd.
- (4) Tingretten har oppnevnt medhjelper for å gjennomgå materialet. Medhjelperen er bedt om å sortere filene i fire grupper, jf. punkt 3 i mandatet for medhjelperen fra 5. desember 2016:

- "a. Informasjon som ikke er taushetsbelagt etter straffeprosessloven § 119.
- b. Informasjon som er taushetsbelagt, og som i utgangspunktet ikke kan beslaglegges i henhold til straffeprosessloven § 204 første ledd jf § 119.
- c. Informasjon som er taushetsbelagt, jf bokstav b ovenfor, men som likevel kan utleveres på grunnlag av samtykke fra den som har krav på taushet.
- d. Informasjon som er taushetsbelagt, jf bokstav b ovenfor, men som likevel kan utleveres i medhold av straffeprosessloven § 204 annet ledd første punktum. Ved vurdering av utlevering på dette grunnlaget skal den sakkyndige også foreta en vurdering av informasjonens betydning som bevis for straffbart forhold som beskrevet i gjeldende siktelse, den såkalte 'relevansvurderingen', jf straffeprosessloven § 203 første ledd første punktum."

- (5) I mandatets punkt 4 er det gitt anvisning på at materialet omhandlet i kategori b ikke kan utleveres politiet. Om det øvrige materialet heter det samme sted i mandatet:

"Det øvrige kan utleveres til politiet for vurdering av beslag etter straffeprosessloven § 203 jf § 205 etter at retten har avsagt kjennelse. Retten vil i den forbindelse i nærmere anvisning på hvordan informasjonen skal utleveres til politiet. Det forutsettes at utlevering ikke kan skje før avgjørelse om utlevering er rettskraftig."

- (6) Det er lagt opp til at materialet gjennomgås i bolker. Så langt har Oslo tingrett avsagt 16 kjennelser om frigivelse av sikret materiale.
- (7) Bakgrunnen for saken her fremgår av Oslo tingretts kjennelse 19. september 2017:

"Denne kjennelsen gjelder spørsmål av generell karakter, av betydning for arbeidet med sortering av det sikrede materialet. Både påtalemyndigheten og forsvarer har ønsket en rettslig avklaring av om dokumenter A har sendt til ulike offentlige myndigheter er beslagsfrie etter strprl. § 204 første ledd jf. § 119.

Forutsetningen for vurderingen er at de aktuelle dokumentene inneholder informasjon basert på betroelser mellom A og klienter, som i utgangspunktet ville vært taushetsbelagt, jf. straffeprosessloven § 119, og dermed som utgangspunkt beslagsfritt, jf. § 204. Spørsmålet er om det at informasjonen bearbeides og viderefremmes til andre, i dette tilfellet i form av brev ol. til eksempelvis domstolene og politiet, endrer informasjonens karakter med hensyn til beslagsvurderingen.

Retten sakkyndige medhjelper har pekt på noen typetilfeller som er avdekket under gjennomgangen av materiale. Det dreier seg blant annet om følgende:

- Oppnevninger av A som forsvarer eller prosessfullmektig.
- Fengslingskjennelser og begjæringer om fengslinger eller fengslingsforlengelser.
- Dommer eller formelle dokumenter fra domstolene i tilknytning til slike, eksempelvis underretning om anke, regninger for rettsgebyr mv.
- Kommunikasjon mellom advokaten og domstolen, eksempelvis e-postkorrespondanse om beramming mv.
- Kommunikasjon mellom advokaten og politiet og påtalemyndigheten, normalt i forbindelse med pågående saker.

Politiet har også nevnt legeerklæringer som er benyttet som grunnlag for utsettelse av rettsmøter eller fravær for vitner el."

- (8) Tingretten tok i sin kjennelse utgangspunkt i at en advokats taushetsplikt også gjelder informasjon som advokaten har brakt videre til offentlige myndigheter. Men beslagsforbudet i straffeprosessloven § 204 første ledd kunne, etter tingrettens syn, ikke

være til hinder for at dokumenter som er videresendt til det offentlige, frigis til politiet så langt "de samme dokumentene kunne gjøres tilgjengelige for politiet på annen måte". Det var et hovedsynspunkt hos tingretten at det ville være "unødvendig rigid om dokumenter som uansett kan gjøres tilgjengelig for politiet via andre kanaler ikke skal kunne utleveres fra det sikrede materialet".

(9) Tingretten ga følgende oppsummering:

"Etter dette mener retten at den typen dokumenter som er nevnt innledningsvis vil kunne utleveres til politiet fra det sikrede materialet. Det gjelder da forsvarer- eller prosessfullmektigoppnevninger, rettsavgjørelser som dommer, kjennelser eller beslutninger, og dokumenter (derunder elektronisk korrespondanse) sendt til eller mottatt av retten eller politiet og påtalemyndigheten fra A i tilknytning til pågående saker. Inn under det sistnevnte faller også legeerklæringer som er sendt til retten i forbindelse med spørsmål om utsettelse av rettsmøter ol. Det er heller ikke til hinder for utlevering at det dreier seg om korrespondanse med eller oppnevninger av andre advokater, typisk ved advokatfirmaet B, da retten har forstått det slik at det finnes en del eksempler hvor dette er aktuelt. Om slike dokumenter kan ha betydning som bevis, må politiet selvsagt vurdere når det skal besluttet om beslag skal tas, jf. straffeprosessloven § 205 jf. § 203.

Retten vil presisere at dersom det er tale om materiale [som] faller inn under straffeprosessloven § 118, eksempelvis kommunikasjon med barnevernet, så kan ikke utlevering skje uten at samtykke fra det aktuelle departementet eller den slik myndighet er delegert til er innhentet. Dersom slikt materiale finnes i det sikrede materialet, må det identifiseres og beskrives på en måte som ikke avslører opplysninger om noens personlige forhold, men som samtidig gjør det mulig for politiet å begrunne hvorfor utlevering vil være relevant. Deretter innhentes samtykke.

Avgjørelsen er generell selv om den lister opp enkelte typetilfeller. Dersom det oppstår uenighet om utlevering av enkeltdokumenter, må retten fatte særskilt avgjørelse om utlevering av slike."

(10) Tingrettens kjennelse har denne slutningen:

"Følgende typer dokumenter i det sikrede materialet kan utleveres til politiet for vurdering av beslag:

- **Oppnevninger som forsvarer eller prosessfullmektig.**
- **Rettsavgjørelser (dommer, kjennelser og beslutninger).**
- **Korrespondanse mellom A eller andre advokater og domstolene, derunder saksdokumenter.**
- **Korrespondanse mellom A eller andre advokater og politi og påtalemyndighet, derunder saks-/politidokumenter.**
- **Korrespondanse mellom A eller andre advokater og andre offentlige myndigheter forutsatt at det foreligger samtykke fra det aktuelle departement, jf. strprl. § 118."**

(11) A anket tingrettens kjennelse. Anken gjelder ikke det andre strekpunktet i slutningen.

(12) I sin kjennelse 18. oktober 2017 ga Borgarting lagmannsrett i all hovedsak tilslutning til tingrettens kjennelse og den rettslige forståelsen den bygger på. Også etter lagmannsrettens syn skulle oppnevninger som forsvarer eller prosessfullmektig frigis til politiet, og dessuten *all* korrespondanse i straffesaker mellom advokaten "eller andre advokater og domstolene, derunder saksdokumenter", jf. første og tredje strekpunkt i

tingrettens slutning. Videre skulle all korrespondanse mellom A eller andre advokater og politi og påtalemyndighet frigis, herunder saks- og politidokumenter, jf. fjerde strekpunkt. Lagmannsretten var dessuten enig med tingretten i at all korrespondanse mellom advokater og offentlige myndigheter skulle frigis, dersom det aktuelle departementet gir samtykke etter bestemmelsen i straffeprosessloven § 118, jf. femte strekpunkt i tingrettens slutning.

- (13) Lagmannsretten fant grunn til å gjøre den endring at adgangen til å *generelt* frigi dokumenter som en advokat har sendt til retten i sivile saker, må begrenses til de dokumentene som er omfattet av den alminnelige innsynsretten i tvisteloven § 14-2, jf. §§ 14-3 og 14-4. Utover dette må det gjøres en konkret vurdering av om dokumentene "er av en slik art at det ved innsendelsen var rimelig av klienten og advokaten å forvente at de ville bli holdt konfidensielle av motparten".
- (14) Lagmannsrettens kjennelse har denne slutningen:
- "I tingrettens slutning, tredje strekpunkt, gjøres den endring at utleveringsadgangen kun gjelder dokumenter i straffesaker, og dokumenter i sivile saker som omfattes av tvisteloven § 14-2, jf. §§ 14-3 og 14-4.**
- For øvrig forkastes anken."**
- (15) A har anket lagmannsrettens kjennelse. Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 22. november 2017 er det besluttet at ankesaken i sin helhet avgjøres av Høyesterett i avdeling med fem dommere, jf. domstolloven § 5 første ledd andre punktum. Saken er behandlet i sammenheng med sak 2017/1940, som voteres senere i dag.
- (16) *Jeg er kommet til at anken fører frem.*
- (17) Dette er en videre anke. Høyesteretts kompetanse er da begrenset. Anken gjelder lagmannsrettens *lovtolkning*. Denne kan Høyesterett prøve også ved videre anke, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd nr. 3. For Grunnloven og de inkorporerte menneskerettskonvensjonene kan Høyesterett også prøve den konkrete anvendelsen – *subsumsjonen*, jf. blant annet Rt-2015-155 avsnitt 29 og Rt-2015-844.
- (18) Problemstillingen i saken er den følgende:
- (19) Som ledd i etterforskningen mot den tidligere advokaten A har politiet sikret et stort elektronisk arkivmateriale fra hans advokatvirksomhet – godt og vel 650 000 filer. Ettersom det har formodningen for seg at mye av dette materialet vil være dekket av beslagsforbudet i straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd, gjennomgås materialet i første omgang av tingretten for å sortere ut taushetsbelagt materiale i tråd med anvisningen i § 205 tredje ledd, jf. Rt-2008-645 avsnitt 45, Rt-2011-296 avsnitt 37–39 og Rt-2013-968. Tingretten foretar i den forbindelse ingen vurdering av om materialet er etterforskningsmessig relevant. Siktete får anledning til å uttale seg før retten treffer avgjørelse om eventuelt å frigi materialet. Det er deretter opp til politiet å avgjøre om det skal tas beslag, jf. straffeprosessloven §§ 203 og 205. Avgjørelsen kan kreves prøvd av retten, jf. § 208 første ledd.
- (20) I forbindelse med tingrettens gjennomgang og sortering av filene i det sikrede materialet ønsker partene å få avklart det følgende lovtolkings spørsmålet: Faller beslagsforbudet i

straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd bort dersom politiet ut fra dokumentets art forutsettes å ha tilgang til innholdet selv, eller dersom advokaten har sendt dokumentet til en offentlig myndighet, herunder en domstol, og politiet vil kunne få tilgang til dokumentet der? I så fall vil slikt materiale kunne utleveres til politiet.

- (21) Som jeg alt har redegjort for, kom både tingretten og lagmannsretten til at beslagsforbudet ikke gjelder i disse tilfellene. Jeg har et annet syn på dette.
- (22) Jeg minner om følgende rettslige utgangspunkt: Sikring av elektronisk arkivmateriale med sikte på senere beslag, krever *lovhjemmel*. Dette følger allerede av det alminnelige legalitetsprinsippet i Grunnloven § 113, se Rt-2014-1105 avsnitt 25–26, jf. avsnitt 30 og HR-2016-1833-A avsnitt 14–19.
- (23) Blant annet fordi materialet i saken her i stor utstrekning er å regne som *korrespondanse*, vil dessuten Grunnloven § 102 og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8 sette rammer. Også disse bestemmelsene krever lovhemmel, jf. til illustrasjon dom fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) 27. september 2005 *Petri Sallinen og andre mot Finland*, særlig avsnitt 76 og 90. Sikring og beslag av dette materialet kan dessuten bare foretas i den grad dette er nødvendig i et demokratisk samfunn: Tiltaket må i det konkrete tilfellet være *egnet, nødvendig og forholdsmessig*. Jeg viser til EMDs dom 28. april 2005 *Buck mot Tyskland* avsnitt 44–45 og dom 2. april 2015 *Vinci Construction og GTM Génie Civil et Services mot Frankrike* avsnitt 79.
- (24) Jeg går ikke nærmere inn på de rammene for beslagsretten som følger av Grunnloven og EMK. For lovtolkingsspørsmålet i saken har det imidlertid betydning at hjemmelskravet ikke etterlater nevneverdig rom for å begrense rekkevidden av beslagsforbudet i straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd utover det som er forenlig med en alminnelig språklig forståelse av lovens ordlyd. Hjemmelskravet tilsier dessuten at systemet for å avgjøre om et dokument er omfattet av beslagsforbudet eller ikke, samlet sett må gi tilstrekkelige garantier for at politiet ikke mottar informasjon fra det sikrede materialet som det etter loven ikke er hjemmel for å gi til politiet.
- (25) Jeg vender meg da til de aktuelle lovbestemmelsene.
- (26) Straffeprosessloven § 203 første ledd gir politiet anledning til å ta beslag i ting "som antas å ha betydning som bevis". Dette omfatter også dokumenter og elektronisk lagrede filer. Etter § 204 første ledd kan det likevel ikke tas beslag i "dokumenter eller annet hvis innhold et vitne kan nekte å forklare seg om" etter nærmere angitte bestemmelser. En av disse er § 119, som blant annet slår fast at retten ikke kan ta imot forklaringer fra advokater om "noe som er betrodd dem i deres stilling". Tvisteloven § 22-5 har en parallell bestemmelse. Reglene skal generelt hindre at noen får muligheten til å kikke klientene i kortene, jf. Rt-2014-297 avsnitt 26 og HR-2017-467-A avsnitt 48. For at beslagsforbudet ikke skal undergraves, må det derfor ha en vid rekkevidde, jf. Rt-2013-1336 avsnitt 30.
- (27) Uttrykket "noe som er betrodd dem i deres stilling" omfatter etter Høyesteretts praksis alt det "advokaten i egenskap av sitt yrke og som ledd i et klientforhold innhenter eller får tilgang til på vegne av klienten", jf. Rt-2006-1071 avsnitt 21–22. Dette dekker også den omstendighet at det eksisterer et klientforhold, klientens identitet, timelister og annet som direkte eller indirekte kan gi grunnlag for slutninger om den kontakten advokaten har eller

har hatt med klienten og andre i anledning oppdraget. Jeg viser til Rt-2010-1638, Rt-2012-868, Rt-2012-1601, Rt-2013-92, Rt-2013-1206 og Rt-2013-1336. Høyesteretts praksis bygger dessuten på den gjennomgående forutsetningen at også informasjon om advokatens egne bearbeidelser av materialet, advokatens overveielser knyttet til gjennomføringen av oppdraget og de råd han gir klienten, er omfattet av beslagsforbudet, jf. Rt-2000-2167 og Rt-2010-740 avsnitt 31.

(28) Forbudet i straffeprosessloven § 119 første ledd faller bort dersom klienten *samtykker* til at advokaten forklarer seg. Klientens samtykke vil også kunne oppheve beslagsforbudet etter § 204 første ledd. Loven åpner derimot ikke for at *retten*, ut fra en bredere vurdering, kan pålegge advokaten å forklare seg om det en klient har betrodd ham, se til sammenligning § 118. Retten kan heller ikke på et mer skjønnsmessig grunnlag godkjenne beslag i slikt materiale uten klientens samtykke. I så måte snakker vi altså om et absolutt beslagsforbud, jf. HR-2017-111-A avsnitt 22.

(29) Prosesslovenes beslags- og bevisforbud står i sammenheng med straffeloven § 211 om straffansvar for blant annet advokater som bryter sin taushetsplikt ved å røpe "hemmeligheter som er betrodd dem eller deres foresatte i anledningen stillingen eller oppdraget". Advokatens taushetsplikt er forankret i Grunnloven § 95 første ledd og i EMK artikkel 6, jf. EMDs dom 10. mai 2007 *Modarca mot Moldova* avsnitt 87. Jeg viser også til FNs *Basic Principles on the Role of Lawyers* fra 1990 artikkel 22, hvor det heter:

"Governments shall recognize and respect that all communications and consultations between lawyers and their clients within their professional relationship are confidential."

(30) Når vår rettsorden her lar taushetsplikten gå foran, og dermed gjør vidtrekkende innhugg i politiets mulighet for å få tilgang til materiale som opplagt ville kunne være verdifullt for etterforskning og irettføring av alvorlige straffbare forhold, er det først og fremst for å beskytte *fortroligheten mellom klient og advokat*, jf. Rt-2010-1638 avsnitt 33 og Rt-2014-297 avsnitt 18. For at advokater skal kunne ivareta klientenes interesser, er det helt sentralt at enhver som søker bistand kan stole på at ingenting av det som blir meddelt advokaten, bringes videre, jf. Rt-2012-608 avsnitt 37. Et sterkt vern av tillitsforholdet mellom klienter og advokater er i neste omgang også avgjørende for at advokater skal kunne fylle sin rettsstatlige rolle, ikke minst ved å bidra til at partene får en rettfærdig rettergang. Jeg viser til uttalelsene om disse overordnede sammenhengene i HR-2017-467-A avsnitt 48 og i EMDs dommer henholdsvis 16. desember 1992 *Niemietz mot Tyskland* avsnitt 37 i.f., 24. juli 2008 *André og andre mot Frankrike* avsnitt 41 og 6. desember 2012 *Michaud mot Frankrike* avsnitt 118. Jeg viser også til NOU 2009: 15 Skjult informasjon – åpen kontroll side 341, hvor Metodekontrollutvalget skriver følgende:

"Ved siden av å ivareta alminnelige personvern hensyn, er et sentralt formål bak reglene om advokaters taushetsplikt at de skal legge til rette for et fortrolighetsforhold mellom klient og advokat. Hvor det foreligger et slikt fortrolighetsforhold, kan advokaten få de opplysninger som behøves og dermed den nødvendige handlekraft for å kunne ivareta klientens interesser på best mulig måte. Advokaters taushetsplikt utgjør utvilsomt en viktig rettssikkerhetsgaranti."

(31) I NOU 2015: 3 Advokaten i samfunnet side 190, omtales klientens rett til å søke rettsråd i fortrolighet som "grunnleggende for vår rettsstat og rettspleie". Fortrolighetsforholdet mellom klient og advokat er en forutsetning for "å kunne avgjøre hvordan klientens

interesser kan ivaretas på en best mulig måte", og sikrer dermed klienten "tilgang til relevant rettslig bistand". Advokatlovutvalget understreker dessuten at også "øvrige samfunnsaktører som domstolene, forvaltningen og private motparter er tjent med at borgerne kan søke rettsråd i fortrolighet".

- (32) Jeg skyter inn at selv om straffeprosesslovens regler om beslagsforbud er gitt av hensyn til klientene og samfunnet, så vil reglene i sin *virkning* kunne gi beskyttelse også for den advokaten som selv blir siktet for straffbare forhold. Lovgiveren har trukket en grense for de tilfeller der advokaten og klienten er mistenkt for å være *medskyldige*. Etter straffeprosessloven § 204 andre ledd gjelder beslagsforbudet da ikke. Rekkevidden av denne bestemmelsen er ikke tema i saken her.
- (33) Med denne bakgrunnen i minnet vil jeg si følgende om det lovtolkingsspørsmålet partene ønsker avklart:
- (34) Det er på det rene at ordlyden i straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd ikke inneholder noe som tilsier at beslagsforbudet generelt faller bort når politiet ut fra dokumentets art forutsettes å ha tilgang til innholdet, eller når advokaten har sendt dokumentet til en offentlig myndighet hvor politiet vil kunne få tilgang til dokumentet. Ordlyden beskriver en helt generell regel. I tråd med dette har Høyesterett slått fast at det ikke er anledning til noen situasjonsbestemt relativisering av beslagsforbudet, jf. Rt-2012-608 avsnitt 41. Dette gjelder sågar der det er på det rene at dokumentet ikke inneholder noe mer enn det politiet allerede vet, jf. Rt-2014-297 avsnitt 26.
- (35) Begrensninger i beslagsforbudet langs de linjer påtalemyndigheten gjør gjeldende, må derfor – eventuelt – forankres i at informasjonen ikke lenger "er betrodd" når den er videreformidlet, eller bygge på at det foreligger "samtykke" fra klienten.
- (36) Å "betro" betyr ifølge Bokmålsordboka "å overlate", eller "å meddele i fortrolighet". Ordet har en sterk valør av tillit – en implisitt forutsetning om lojal forvaltning – som foreligger selv om informasjonen forutsettes å skulle bli gjort kjent for andre, herunder offentlige myndigheter, på et *senere* tidspunkt. Også etter at oppdraget er utført, må advokaten for egen del fortsatt forvalte informasjonen lojalt og innenfor rammen av oppdraget – informasjonen blir ikke "fri" på hans hånd. Den vil – etter omstendighetene – fremdeles kunne inneholde "hemmeligheter" som advokaten er "uberettiget" til å røpe, jf. straffeloven § 211.
- (37) Bevisforbudet i straffeprosessloven § 119 første ledd, og det tilknyttede beslagsforbudet i § 204 første ledd, gjelder ikke dersom "den som har krav på hemmelighold" gir sitt samtykke. Samtykke behøver ikke gis uttrykkelig. Det kan følge så å si av sammenhengen og konkludent atferd – være implisitt: Den som for eksempel gir sin advokat i oppdrag å ta ut stevning i en sivil sak, gir *forutsetningsvis* samtykke til at advokaten bringer videre, i stevningen, den informasjonen som i så måte er nødvendig. Klienten har med dette også akseptert at utenforstående kan få tilgang til stevningen og dens innhold, så langt reglene om innsyn hos domstolene åpner for dette. I det hele må man kunne si at advokaten ikke bryter taushetsplikten sin så lenge han bare bringer videre den informasjon som det aktuelle oppdraget for klienten forutsetter. Ved å gi advokaten det aktuelle oppdraget har klienten dessuten implisitt samtykket til at den informasjonen som advokaten formidler videre, vil kunne bli gjort kjent for andre enn mottagerorganet, innenfor rammen av de regler som gjelder for innsyn hos mottagerorganet.

- (38) Spørsmålet i saken her er imidlertid om klienten implisitt også har akseptert at den informasjonen som advokaten har brakt videre, blir tilgjengelig for politiet *hos advokaten*. Ettersom slik tilgang ikke er noen nødvendig faktisk eller rettslig forutsetning for at advokaten skal kunne utføre oppdraget for klienten, virker det fremmed å konstruere et implisitt samtykke her. Jeg minner om at samtykker til fritak fra taushetsplikt "ikke kan tolkes utvidende", jf. HR-2017-2262-A avsnitt 30.
- (39) Jeg mener at de to alternativene i loven som jeg her har vært inne på – at materialet ikke lenger er "betrodd" og implisitt samtykke – ikke strekker til som grunnlag for å gjøre et generelt unntak fra beslagsforbudet etter de linjer påtalemyndigheten har tatt til orde for. Det avgjørende for meg er da at det er forskjell mellom å henvise politiet til å søke informasjonen hos mottagerorganene, og å gi politiet en direkte og samlet tilgang til de elektroniske filene som danner grunnlaget for denne kommunikasjonen med det offentlige:
- (40) *For det første* vil tilgang direkte hos advokaten kunne gi politiet en selvstendig *sammenstilling* av klienter og saker. Jeg minner her om at retten ved sin sortering ikke skal ta stilling til om materialet er relevant for den aktuelle etterforskningen.
- (41) *For det andre* vil tilgang direkte hos advokaten kunne gi politiet innblikk i hvordan advokaten har *organisert* materialet, både med hensyn til relasjoner mellom klienter og saker og for så vidt gjelder den enkelte klient og sak.
- (42) *For det tredje* vil de elektroniske filene som danner grunnlaget for kommunikasjonen med det offentlige, kunne inneholde *metadata* som ikke er formidlet videre til mottagerorganet, herunder informasjon om hvem som har arbeidet med filen, når det er arbeidet med den og når den har vært endret. Filene kan også være bearbeidet på andre måter som er meningsbærende i sammenhengen.
- (43) Ganske mye av den *merinformasjonen* som politiet vil kunne få gjennom tilgang til advokatens elektroniske arkiv, sammenlignet med å måtte søke informasjonen hos den enkelte mottager, vil mest sannsynlig i seg selv være beskyttet av beslagsforbudet i straffeprosessloven § 204 første ledd, jf. § 119 første ledd. I tillegg kommer de praktiske vanskelighetene med å gjennomføre en tilstrekkelig pålitelig utsiling av et meget betydelig antall elektroniske filer, basert på om filene virkelig bare inneholder informasjon som politiet vil ha tilgang til på andre måter.
- (44) Saken her gjelder teknisk sett tingrettens foreløpige sortering av det sikrede materialet. Det vil være mulig for siktede å bestride adgangen til frigivelse av konkrete filer før politiet får tilgang til dem. Og det vil være anledning til å kreve etterfølgende rettslig prøving av en eventuell beslutning om beslag, jf. straffeprosessloven § 208 første ledd. Dette prosessuelle rammeverket reduserer mine betenkeligheter noe. Men det er likevel ikke tilstrekkelig til å avbøte risikoen for at den ordningen det her er lagt opp til, kan lede til at politiet får tilgang til informasjon som loven ikke tillater at politiet får tilgang til gjennom beslag hos en advokat. Jeg nevner i denne sammenhengen at siktedes tidligere klienter ikke lenger har noen advokat til å ivareta deres interesser ved avgjørelsen av om materialet skal frigis til politiet.
- (45) På denne bakgrunn er det mitt syn at anken må tas til følge.

(46) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

(47) Dommer **Bull:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(48) Dommer **Arntzen:** Likeså.

(49) Dommer **Kallerud:** Likeså.

(50) Dommer **Tønder:** Likeså.

(51) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Riktig utskrift bekreftes: